

Toezichthouder kan straks subtieler bijsturen

Van onze redacteur

Er is een nieuwe zwaardere toezichthouder op komst voor de kansspelmarkt. Het College van toezicht op de kansspelen, dat sinds 1996 waakt over de casino's en landelijke loterijen pleit al jaren voor beter toezicht. 'Nu kan alleen een vergunning worden ingetrokken. Dus het is alles of niets', zeggen voorzitter Lien Vos-van Gortel en secretaris Eric van Vondelen van het college. Een gesprek over toezicht op de Wet op de kansspelen, illegaliteit en speelautomaten.

Al in 2000 beloofde het toenmalige kabinet een nieuwe Wet op de kansspelen met daarin een beter geëquipeerde toezichthouder. Nu, zeven jaar later, krijgt de kansspelmarkt, ook wel de illusie-economie genoemd, waarschijnlijk eindelijk een volwaardige onafhankelijke toezichthouder, die vergunningen verleent, toezicht houdt en handhaaft. Momenteel zien zowel het ministerie van Justitie (vergunningen, sancties), het voormalige IJkwezen – tegenwoordig Verispect – (controle speelautomaten) en het college toe op de gokwereld. Het college heeft alleen een adviserende bevoegdheid en nauwelijks personeel; de zeven collegeleden worden ondersteund door een bureau van slechts vier personen. 'Ik geloof dat dit het kleinste zelfstandige bestuursorgaan van Nederland is', zegt collegevoorzitter Lien Vos-van Gortel, voormalig burgemeester van Utrecht. Voor 1996 was er met de Raad voor de Casinospelen nog minder toezicht. De raad hield alleen een

meenten vergunning voor verlenen. Ook hebben we ons nogal eens gebogen over grensoverschrijdende loterijen, bijvoorbeeld uit Duitsland. We proberen trends in de gaten te houden, zodat op tijd maatregelen kunnen worden genomen. Tegenwoordig is internet belangrijk. Ook is poken een trend.

U hebt met de nieuwe wet op het oog eind juni onder meer geadviseerd paal en perk te stellen aan het aantal speelautomatenhallen in Nederland. Waarom? En waarom is het advies niet overgenomen?

Vos-van Gortel: De wetgeving rond de speelautomatenhallen is wonderlijk, kijkt af in het toezichts-, preventie- en vestigingsbeleid. Het college ziet alleen toe op de loterijen en de 14 formeel erkende casino's, niet op de speelautomatenhallen. Het vroegere IJkwezen controleert weliswaar of de speelautomaten technisch in orde zijn, maar verder is er eigenlijk geen landelijk toezicht. Holland

Lien Vos-van Gortel en Eric van Vondelen: 'Wij hebben altijd gepleit voor een onafhankelijke toezichthouder. Foto: Jeroen van der Meyde

den de hallen onder het toezicht van de nieuwe kansspelautoriteit moeten vallen.

Alle opbrengsten van Holland Casino gaan naar de staat. Hoe zit dat bij speelautomatenhallen?

Vos-van Gortel: Die opbrengsten zijn voor de exploitant. Dat is ook al een groot verschil. Bij discussies in de Kamer komt dat nooit aan de orde, zo valt ons altijd weer op.

Wat is uw oordeel als toezichthouder over de Wet op de kansspelen? Heeft die sinds 1964 doelen als het beperken van het aantal kansspelen en gokverslaafden bereikt?

Vos-van Gortel: Zeker. Zonder vergunningenstelsel had de kansspelwereld andere vormen aangenomen. Bij vrijlating waren buitenlandse spelers dominant geworden, want die waren allemaal in de Nederlandse vijver komen vissen. Dan zouden er ongetwijfeld ook meer verslaafden zijn dan nu.

Hoe groot is de illegale markt? Hebt u daar zicht op? U waarschuwde recent nog tegen de Nigeriaanse loterijfraude.

Vos-van Gortel: Die waarschuwing was op tijd, maar helaas had de fraude geen prioriteit bij de opsporing. Dat is ook altijd ons probleem geweest. Als wij illegale activiteiten signaleren gaan die altijd ten onder in zwaardere criminaliteit, die veel meer aandacht vraagt. Daarom komt er nu ook een toezichthouder met medewerkers die zelf ter plekke onderzoek kunnen doen. Wij kunnen dat niet. Wij moeten het hebben van klachten en vragen per mail of telefoon. Daaruit destilleren we dan dat er weer iets illegaals gebeurt. Van Vondelen: We kennen de omvang van de illegale markt niet precies. In een onderzoek in 2001, in opdracht van het college, werd een schatting gemaakt van enkele honderden miljoenen euro's. Justitie begint er dit jaar een nieuw grootschalig onderzoek naar. De Belastingdienst heeft de afgelopen jaren een eind gemaakt aan het probleem van de illegale casino's. Ze zijn opgespoord en kregen een fikse belastingaanslag. Toen was het snel afgelopen.

Hoe zou u het strikte beleid voor casino's en het vrije beleid voor speelhallen dan dichter bij elkaar willen brengen?

Vos-van Gortel: Door een maximum te stellen aan het aantal speelautomaten. Je neemt in de Wet op de kansspelen dan een limiet op. Je kunt ook bepalen dat het aantal dat er nu staat het maximum is en op dat aantal gaan bevriezen. Gemeenten kunnen onderling dan alleen nog automaten uitwisselen. Een dergelijk beleid is richting Brussel ook duidelijker, want je toont zo werkelijk aan dat je een restrictief beleid voert. Vanwege de gemeentelijke autonomie is dit natuurlijk enigszins een mijnenveld. Maar het ministerie zou dit bijvoorbeeld in overleg met de Vereniging van Nederlands Gemeenten kunnen doen. En eigenlijk zou-

meewerken aan bepaalde transacties. Mensen kunnen dan geen geld inzetten of prijzen uitbetaald krijgen.

Van Vondelen: De internetproviders mogen die sites eigenlijk niet doorgeven, want kansspelen via internet zijn in Nederland verboden. De rechterlijke uitspraken zijn heel duidelijk. Als het aanbod gericht is op Nederland en Nederlanders mee kunnen doen, is het strafbaar, ook al staan de servers in het buitenland. Justitie overlegt momenteel met al die partijen. Het probleem met internet is dat je het kansspel bij de mensen thuis brengt. 'Loosing your house without leaving it', waarschuwt een Australische one-issuepartij tegen onlinepoker. Als de Eerste Kamer akkoord gaat, mag Holland Casino straks als experiment wel kansspelen op internet aanbieden, maar met drempels en geldlimieten.

U hebt als toezichthouder de afgelopen jaren regelmatig gepleit voor meer bevoegdheden en dwangmiddelen. Bent u tevreden met de vormgeving van de nieuwe kansspelautoriteit?

Vos-van Gortel: Ja. Het enige instrument dat nu bestaat is het intrekken van een vergunning. Dus het is alles of niets. Straks kun je beginnen met het opleggen van boetes als partijen zich niet aan de regels houden. De vergunning intrekken is dan het eindpunt. Je kunt wat subtieler gaan bijsturen.

Van Vondelen: In de nieuwe wet is voorzien in last onder bestuurs-

Het ministerie van Justitie heeft onlangs een conceptvoorstel voor een nieuwe Wet op de kansspelen naar buiten gebracht. De huidige wet uit 1964 is verouderd. Om gokverslaving, illegaliteit en criminaliteit tegen te gaan voert Nederland sinds 1964 een streng kansspelbeleid. Kansspelen aanbieden zonder vergunning is verboden. Slechts enkele vergunninghouders, zoals Holland Casino en de Nederlandse staatsloterij, mogen landelijk kansspelen als loterijen en casinospelen organiseren. De opbrengst gaat naar goede doelen of de staat. In de nieuwe wet worden belspelletjes harder aangepakt en komt er beter toezicht met een Kansspelautoriteit. Een serie van drie delen over het beleid rond de kansspelen. Vandaag: de toezichthouder. Deel 1 en 2 verschenen resp. in Staatscourant 149 en 151.

belangenverstremming. Een onafhankelijke toezichthouder is daarom ook een goed signaal richting Brussel. Dan is het zuiver geregeld.

Er klinken de laatste tijd weer geluiden dat Brussel zou willen optreden tegen de staatsmonopolies die kansspelinstellingen toch zijn.

Vos-van Gortel: Dat is een discussie die telkens even opbloeit en dan weer dooft. Lidstaten mogen hun sociale wetgeving ook zelf ordenen om men-

Als wij illegale activiteiten signaleren gaan die altijd ten onder in zwaardere criminaliteit

dwang, dwangsom onder bestuursdwang en bestuurlijke boetes. Een compleet instrumentarium, met als sluitstuk het strafrecht. Dat blijft. De strafmaat wordt zelfs verhoogd naar zes jaar. Zoals het er nu uitziet, wordt de nieuwe autoriteit niet alleen toezichthouder voor legale activiteiten, maar kan ook optreden tegen illegaliteit. Het is nog onduidelijk of de autoriteit ook opsporingsbevoegdheden krijgt.

U hebt ook altijd gepleit voor onafhankelijk toezicht. De vorige minister wilde het toezicht nog direct onder het ministerie laten vallen.

Vos-van Gortel: Ja, omdat de kansspelen de schatkist veel geld opleveren. Met een onafhankelijke toezichthouder scheid je opbrengsten en toezicht. Dat vermijdt de schijn van

sen te beschermen. Waarom dan niet de kansspelen.

Van Vondelen: Op dit gebied lopen er tegen zeker tien landen inbreukprocedures, vrijwel allemaal over weddenschappen. Maar de Commissie heeft het nog niet aangedurfd een land voor het Europese Hof te dagen. De meeste lidstaten zijn tegen Europese inmenging. Dat is de status-quo. Het Hof heeft in zogeheten prejudiciële procedures de criteria wel steeds aangescherpt. Zo mag het beleid geen verband houden met het op orde brengen van de staatsfinanciën. Landen moeten echt een coherent beleid voeren tegen de negatieve gevolgen van kansspelen.

Elly Lammers

De wetgeving rond de speelautomatenhallen is wonderlijk

oogje op de casino's die vanaf 1974 waren toegestaan.

Hoe hebt u sinds 1996 met uw beperkte bevoegdheid en bezetting toezicht gehouden?

Vos-van Gortel: Vooral administratief. En zo nu en dan deden we zelfstandig onderzoek of lieten we dat doen. Zo hebben we onderzoek gedaan naar de kansspelen waar ge-

Casino heeft een registratieplicht voor bezoekers en een strikt preventiebeleid tegen kansspelverslaving. Speelautomatenhallen doen minder aan preventie en controle op leeftijd, terwijl de hallen laagdrempeliger zijn dan de casino's. De minister beslist over het aantal casino's en er geldt een restrictief beleid. Gemeenten beslissen vrijelijk over de vestiging van een hal. Dus we hebben casino's waarvoor een strikt beleid geldt en 'pseudo-casino's' die we helemaal vrijlaten. Dat spoort niet met elkaar. Dat is niet logisch.

Van Vondelen: Er zijn inmiddels een kleine 300 automatenhallen. Het ministerie zegt 'er is geen groei en daarom is ingrijpen niet nodig'. Ondertussen vinden er in de speelautomatenwereld wel degelijk grote veranderingen plaats. De hallen verplaatsen zich van achterafstraatjes naar A1-locaties en ze zijn steeds grootschaliger, met meerspelers en andere automaten die casinospelen nabootsen. Ze afficheren zich ook steeds vaker als casino's. Daardoor zien veel mensen het verschil niet meer met een echt casino. In de nieuwe wet is nu wel opgenomen dat speelautomatenhallen zich geen casino meer mogen noemen. Dat is al een kleine verbetering.

STAATSCOURANT
SINDS 1814

Redactie
Wvd. hoofdredacteur: drs. W.M.C. de Jong;
Eindredacteur: P.C.M. Brouwers

Redactieadres: Redactie Staatscourant
Postbus 20020, 2500 EA Den Haag
Bezoekadres: Prinses Margrietplantsoen 88,
2595 BR Den Haag
telefoon: 070-378 96 39; fax: 070-385 55 05
e-mail: staatscourant@sdu.nl
internet: www.staatscourant.nl

Advertentieafdeling: P.G.J.M. Driessen
Een brochure met tarieven en voorwaarden van advertenties wordt op aanvraag toegezonden. Kopij voor advertenties richten aan: Advertentieafdeling Staatscourant, Postbus 20020, 2500 EA Den Haag
telefoon 070-378 95 46; fax 070-385 27 89
e-mail: adv.staatscourant@sdu.nl

Op alle opdrachten tot plaatsing van advertenties in de Staatscourant zijn de Advertentievoorwaarden Staatscourant van toepassing, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Haaglanden onder nummer Hr. 27124000. Eventuele Algemene Voorwaarden van de opdrachtgever worden niet aanvaard.

Abonnementen: De Staatscourant verschijnt op werkdagen en is onderdeel van het pakket Sdu Wet & Recht. De prijs van een jaarabonnement is € 356; halfjaarabonnement € 186; kwartaalabonnement € 90; proefabonnement van 1 maand € 15,50. De prijs van een los nummer is € 4,05. Deze prijzen zijn exclusief BTW en inclusief verzend- en administratiekosten.

Sdu Klantenservice: tel. 070-378 98 80;
fax: 070-378 97 83; e-mail: sdu@sdu.nl

Uitgever:
drs. M.R. Bom (070-378 98 77)

De Staatscourant is een uitgave van Sdu Uitgevers bv, Den Haag.

Alle auteursrechten en databankrechten ten aanzien van (de inhoud van) deze uitgave worden uitdrukkelijk voorbehouden. Deze rechten berusten bij Sdu Uitgevers bv c.q. de betreffende auteur.

De publicatierechten van werken van beeldende kunstenaars aangesloten bij een CISAC-organisatie zijn geregeld met Beeldrecht te Amsterdam.